

पापकृतं प्रायश्चित्तं प्रदीयते । अहमयं तद्वन्मम-
लुप्तं यन्ममि वः । चातुर्वर्ण्यसमाचारं शृणुध्वं
सुनिपुङ्गवाः । पराशरमतं पुण्यं पवित्रं पापना-
शनम् । इत्यारभ्य कलियुगे कर्त्तव्यास्तप्तइत्यादिबोद्धास्ते
च तत एवावसेयाः । कलिस्तथावयुर्नानागमोक्तबोपा-
सना कलौ कार्येति महानिर्वाणतन्त्रे निरूपितं यथा ।

“आयाते पापिनि कलौ सर्वे धर्मविलोपिनि ।
दुराचारे दुष्प्रपञ्चे दुष्टकर्मप्रवर्त्तके । न वेदाः प्रभव-
न्नास्ति स्मृतीनां स्मरणं कुतः । नानैतिहासयुक्तानां नाना-
मार्गप्रदर्शनाम् ; बह्वलानाम्युराणानां विनाशो भविता
विभो ! । तदा लोका भविष्यन्ति धर्मकर्मवर्हिमुखाः ।
उच्छृङ्खला मदोन्मत्ताः पापकर्मरताः सदा । कामुका लो-
लुपाः क्रूरा निष्टूरा दुर्मुखाः शठाः । स्वत्यायुर्मन्दमतयो
रोगशोकसमाकुलाः । निःश्रीका निर्बला नीचा नीचाचार-
परायणाः । नाचसर्गनिरताः परवित्तापहारकाः । पर-
निन्दापरद्रोहपरीषादपराः खलाः । परस्त्रीहरणे
पापशङ्काभयविवर्जिताः । निर्धना मखिना दीना दरि-
द्राक्षिररोगिणः । विप्राः शूद्रसमाचाराः धन्यावन्दन
वर्जिताः । अयाज्यशजकालुष्या दुष्टेताः पापकारिणः ।
असत्यभाषिणोमूर्खा दान्भिकाः दुष्प्रवचकाः । कन्या-
विक्रयिणो प्रात्यास्तपोव्रतपराङ्मुखाः । लोकप्रतारणा
रथाय जपपूजापरायणाः । पाषण्डाः पण्डितमन्याः
अज्ञाभक्तिविवर्जिताः । कदाहाराः कदाचाराभ्युत्तकाः
शूद्रसेवकाः । शूद्राक्षभोजिनः क्रूरा दृष्टदोरतिकामकाः ।
दास्यन्ति धनलोभेन स्वदारास्त्रीचजातिषु । ब्राह्मणवचिह्न-
मेतावत् केवलं स्त्रलधारणम् । नैव पात्रादिनिबन्धोभय
भक्ष्यविवेचनम् । धर्मशास्त्रे सदा निन्दा साधुद्रोहो निर-
न्तरम् । सत्कथालापमात्रञ्च न तेषां मनसि क्वचित् ।
त्वया कृतानि तन्त्राणि जीवोद्धारणहेतवे । निगमग-
मजातानि भुक्तिमुक्तिकाराणि च । देवीनां यत्तु देवानां
मन्त्रमन्त्रादिषाधनम् । कथिता बह्वोन्यासाः स्मृति-
स्थित्यादिब्रह्मणाः । बह्वपरासनादीनि गदितान्यपि
भूरिशः । पशुवीरदिव्यभावा देवतामन्त्रसिद्धिदाः ।
यथाधनं चित्तारोहोद्युष्टसाधनमेव च । कृता-
साधनकर्माणि त्वयोक्तानि उहस्यः । पशुभावदिव्य-
भावौ स्वयमेव निवारितौ । कलौ न पशुभावोऽस्ति
दिव्यभावः कुतो भवेत् । पलं पुष्पं फलं तोयं स्वयमेव
कुर्यात् पशुः । न शूद्रदर्शनं कुर्यान्मनसा न स्त्रियं

कारेत् । दिव्यश्च देवताप्रायः शुद्धान्तःकरणः सदा
इन्द्रातोतोवीतरागः सर्वभूतसमः क्षमी । कलिकल्मष-
युक्तानां सर्वदाऽस्थिरचेतसाम् । निद्रालसप्रसक्ताना-
न्भावशुद्धिः कथम्भवेत् ? । वीरसाधनकर्माणि पञ्च-
तत्त्वानि यानि तु । मद्यं मांसं तथा मत्स्यो मुद्रा
मैथुनमेव च । एतानि पञ्च तत्त्वानि त्वया
प्रोक्तानि शङ्कर ! । कलिजा मानवा लुब्धाः शिञ्जौदर-
परायणाः । लोभात् तत्र पतिष्यन्ति न करिष्यन्ति साध-
नम् । इन्द्रियाणां सुखार्थाय पीत्वा च बह्वलं मधु ।
भविष्यन्ति मदोन्मत्ता हिताहितविवर्जिताः ।
परस्त्रीधर्षकाः केचिद्दुस्वयो बहवो भुवि । न करिष्यन्ति
ते मत्ताः पापयोनिविचारणम् । अतिपानादिदोषेण
रोगिणो बहवः क्षितौ । शक्तिहीना बुद्धिहीना भूत्वा च
विकलेन्द्रियाः । हृदे गर्ते प्रान्तरे च प्रासादात् पर्वतादपि ।
पतिष्यन्ति सरिष्यन्ति मनुजा मदविह्वलाः । केचिद्दु-
विवादयिष्यन्ति शुभमिः स्रजनैरपि । केचिन्मौना मृत-
प्राया अपरे बह्वजलकाः । अकार्यकारिणः क्रूरा धर्म-
मार्गविलोपकाः । हिताय यानि कर्माणि कथितानि त्वया
प्रभो ! । मन्ये तानि महादेव ! विपरीतानि मानवे ।
के वा योगं करिष्यन्ति न्यासजातानि केऽपि वा । स्तोत्र-
पाठं यन्त्रविधिं पुरस्त्र्या जगत्पते ! । युगधर्मप्रभावेन
स्वभावेन कलौ नराः । भविष्यन्त्यतिदुष्टेताः सर्वथा पाप
कारिणः । तेषामपायं दीनेश ! उपया कथय प्रभो ! ।
आयुरारोग्यवर्धनं बह्वीर्यविवर्धनम् । विद्याबुद्धिप्रदं
नृणामप्रयत्नशुभकरम् । येन लोका भविष्यन्ति महाबल-
पराक्रमाः । शुद्धचित्ता परहिताः सातापितोः प्रियङ्कराः ।
स्वदारनिष्ठाः पुरुषाः परस्त्रीषु पराङ्मखाः । देवताशु-
भक्ताश्च पुत्रस्त्रजनपीषकाः । ब्रह्मज्ञा ब्रह्मविद्याश्च ब्रह्मचि-
न्तनमानसाः । सिद्धार्थं लोकयात्रायाः कथयस्व हिताय
यत् । कर्त्तव्यं यदकर्त्तव्यं वर्णाश्रमविभेदतः । विना त्वं
सर्वलोकानां कक्षाता भुवनत्रये” १७८८० देवीप्रश्नः

“इति देव्या वचः श्रुत्वा शङ्करो लोकशङ्करः । कथयामास
तत्त्वेन महाकाण्डयवारिधिः । सदाशिव उवाच । साधु
पुष्टं महाभागे ! जगतां हितकारिणि ! । एतादृशः शुभः
प्रश्नो न केनापि कृतः पुरा । धन्यसि सुकृतज्ञासि
हितासि कलिजन्मनाम् । यद् यदुक्तं त्वया भद्रे ! सर्वं
सर्वं यथार्थतः । सर्वज्ञा त्वं त्रिकालज्ञा धर्मज्ञा परमे-
श्वरि ! । भूतम्भवद्भविष्यद् धर्मसुखं त्वया प्रिये ! । यज्ञातन्त्रं